

Analiza i ocjenjivanje tekuće imovine

IX predavanje

Korišćeni izvori:

Avelini Holjevac, I. (2007). *Kontroling - Upravljanje poslovnim rezultatom*. Opatija: Fakultet za turistički i hotelski menadžment

-
- ✘ **Zadatak analize tekuće imovine** jeste da utvrdi optimalan obim i strukturu tekuće imovine i njenih izvora, a u cilju planiranja i ostvarenja maksimalne efikasnosti te imovine.

  - ✘ Analiza tekuće imovine obavlja se kroz:
    - ☐ analizu obima
    - ☐ analizu strukture

ANALIZA OBIMA TEKUĆE IMOVINE

- ✘ **Analiza obima tekuće imovine** obuhvata utvrđivanje ukupne vrijednosti angažovane tekuće imovine u određenom vremenskom periodu kao i ocjenjivanje uticaja ove imovine na visinu poslovnog rezultata.
- ✘ Analizom se nastoji utvrditi da li postoji optimalna ravnoteža između visine angažovane tekuće imovine i visine poslovnog rezultata ostvarenog tim angažovanjem.

✘ Za analizu obima tekuće imovine koriste se sljedeći pokazatelji:

- ❑ **koeficijent obrtaja (k)**
  - ❑ **pokazatelj promjena u odnosu na normalu**
  - ❑ **odnos tekuće i stalne imovine**
  - ❑ **pokazatelj novčanog toka (cash-flow)**
- ✘ **Koeficijent obrtaja** predstavlja bazični pokazatelj efikasnosti tekuće imovine i dobija se iz odnosa:

$$k = \text{učinak (u)} / \text{prosječno angažovana imovina (It)}$$

Što je veći učinak na jedinicu vrijednosti angažovane imovine, koeficijent obrtaja tekuće imovine će biti veći, a dani vezivanja tekuće imovine manji.

-
- ✘ **Vrijeme vezivanja** tekuće imovine predstavlja bioritam odnosno vremensku ravnotežu preduzeća. Svaki poremećaj optimalnog vremena vezivanja svakog pojedinog oblika tekuće imovine ima za posljedicu poremećaj bioritma – ukupnog vremena vezivanja tekuće imovine i predstavlja izvor finansijskih poteškoća.

$$\text{dani vezivanja} = 365 / k \quad \text{ili} \quad 365 \times It / u$$

- ✘ Slijedi da visinu prosječno angažovane imovine (It) određuje ostvareni učinak i koeficijent obrtaja odnosno vrijeme vezivanja:

$$It = u / k$$

-
- ✘ **Pokazatelj promjene u odnosu na normalu** je onaj pokazatelj kojim se kvantificira smjer i veličina odstupanja u odnosu na odabranu uporednu veličinu: plan kratkoročne imovine, prosječno angažovana kratkoročna imovina u prethodnoj godini, optimalna visina kratkoročne imovine ili bench mark (visina angažovane tekuće imovine u srodnom najuspješnijem hotelu).
  - ✘ **Odnos tekuće i stalne imovine** predstavlja pokazatelj koji omogućava ocjenjivanje konkretnog stanja u nekom preduzeću upoređivanjem s normalom.

-
- ✘ Izostali (izgubljeni) prihod zbog previše angažovane tekuće imovine moguće je izračunati pomoću sljedećeg izraza:

$$I_t = p / k \quad P_m = I_t \times k_o \quad P_m - P_o = P_i$$

- ✘ I_t – prosječno angažovana tekuća imovina
- ✘ p – prihod
- ✘ k – optimalni koeficijent obrtaja
- ✘ P_m – mogući prihod
- ✘ P_o – ostvareni prihod
- ✘ P_i – izgubljeni prihod

- ✘ Izvori finansiranja tekuće imovine mogu biti:
  - ☐ trajni
  - ☐ kratkoročni

- ✘ **Trajnim izvorima** se pokriva dio tekuće imovine koja je potrebna za normalno poslovanje: dio novčanih sredstava, potraživanja i vrijednost minimalnih zaliha za kontinuitet poslovanja.

- ✘ **Kratkoročnim izvorima** se pokriva dodatna vrijednost tekuće imovine koja je potrebna za povećanje potrebe poslovanja u toku poslovne godine.

- ✘ Analiza izvora tekuće imovine ima za zadatak da utvrdi optimalan obim i strukturu izvora tekuće imovine koji će osigurati izvršenje planiranog poslovnog rezultata uz najniže troškove finansiranja i uz minimalni finansijski rizik.

-
- ✘ Prema vremenu koje obuhvata, analiza obima tekuće imovine može biti:
    - kratkoročna
    - dugoročna

Kratkoročna analiza obuhvata period od godinu dana ili kraće i ima za zadatak da utvrdi da li se visina tekuće imovine kreće u planskim okvirima i da li je njena efikasnost optimalna, odnosno u skladu sa koeficijentom obrtaja.

Dugorična analiza obuhvata vremenski period od tri do pet godina unazad i ima za zadatak da utvrdi tendenciju kretanja tekuće imovine u prošlosti, kako bi se mogle identifikovati finansijske slabosti i snage i kako bi se stečene spoznaje mogle koristiti za buduće planiranje potrebne tekuće imovine.

ANALIZA STRUKTURE TEKUĆE IMOVINE

- ✘ Analiza strukture tekuće imovine predstavlja nastavak analize obima i obavlja se u slučaju kada je analizom obima utvrđena neadekvatna efikasnost i negativna odstupanja u odnosu na normalu tj kada je dijagnostifikovan poremećaj.
- ✘ Rasčlanjivanje zavisi od potrebe i cilja analize i vrši se na osnovu sljedećih kriterijuma:
  - ❑ prema pojavnim oblicima (materijalni ili novčani oblik)
  - ❑ prema likvidnosti (likvidna i nelikvidna)
  - ❑ prema naplativosti (naplativa i nenaplativa)
  - ❑ prema funkcionalnosti: u pripremi (novac i materijal), u proizvodnji (poluproizvodi, nedovršena proizvodnja), u završnoj fazi (gotov proizvod i potraživanja)
  - ❑ prema mjestu angažovanja: imovina u pojedinim odjeljenjima i organizacionim jedinicama

-
- ✘ Tekuća imovina u hotelskim preduzećima javlja se u sljedećim oblicima:
  - ✘ 1. Zalihe (sirovine i materijali, nedovršena proizvodnja i poluproizvodi, zaliha poluproizvoda, zaliha gotovih proizvoda i dr.)
  - ✘ 2. Potraživanja (potraživanja od kupaca, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od države i drugih institucija, ostala potraživanja)
  - ✘ 3. Finansijska imovina (dionice, zajmovi, vrijednosni papiri, dati krediti, depoziti i kaucije, otkup sopstvenih dionica, ostala kratkorična ulaganja)
  - ✘ 4. Novac u banci i blagajni

Hvala na pažnji !